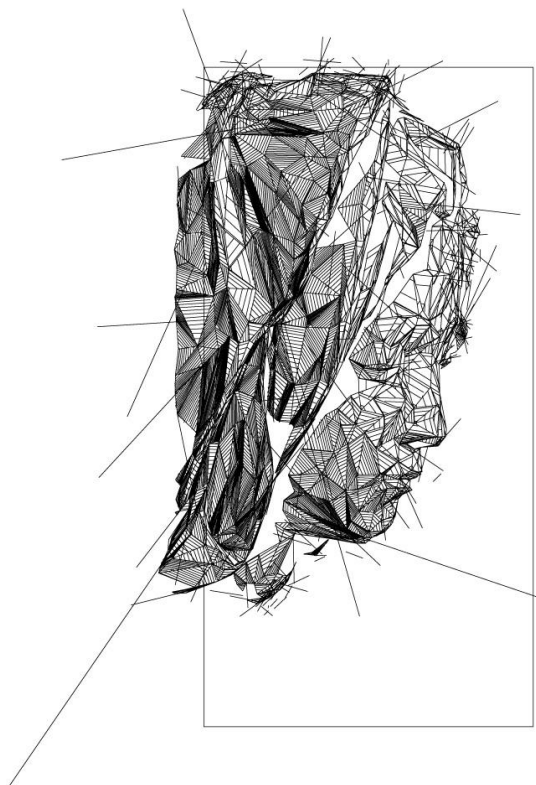

Stille Week 2026 – Kleine oecumene

ORDE VAN DIENST

4 april 2026 - Stille zaterdag

gezamenlijke dienst

van de doopsgezinde, remonstrantse en lutherse gemeente

muziekvesper

Leçons de ténèbres à une et à deux voix, François Couperin

m.m.v. Johanette Zomer, Tanja Obalski en het Luthers Bach Ensemble

Stille Zaterdag

Na de dood aan het kruis is de stem van Jezus verstomd. Er heerst de stilte van de dood op de Stille Zaterdag. In de Stille Week weerklonken van oudsher in de kerk teksten uit het Bijbelboek Klaagliederen. Daarin komt de stem van de rouwenden naar voren met alles wat daarin meeklinkt: het verdriet, de klacht, het verwijt, de onmacht ...

De Klaagliederen vonden in de liturgie een vanzelfsprekende plek in de Lijdenstijd en werden traditiegetrouw gezongen tijdens de Metten op Witte Donderdag, Goede Vrijdag en Stille Zaterdag. In de kloosters werden de metten in de vroege morgen om 5 uur gevierd, daarom heten ze donkere metten. Later werden deze verplaatst naar de vooravond van de dag, zodat er meer mensen aanwezig kunnen zijn. Na iedere psalm wordt er één kaars gedoofd. Zo blijft er op het eind slechts één kaars branden, het licht van Christus.

Inleiding bij de muziek

Hoewel de Klaagliederen van Jeremia allesbehalve vrolijk stemmen en de bijbehorende muziek er vaak nog een treurig schepje bovenop doet, zijn de composities op deze teksten na de passies van Johann Sebastian Bach de meest gehoorde werken gedurende de lijdenstijd.

De beroemdste, en ongetwijfeld ook mooiste, is de *Leçons de Ténèbres* (lessen van de duisternis, of beter: lessen van de donkere Metten) van François Couperin. De donkere metten voor de Witte donderdag werden geschreven door François Couperin voor de liturgieën van de Heilige Week van 1714 in de abdij van Longchamp. Die voor de Goede Vrijdag en de Stille Zaterdag zijn helaas niet bewaard gebleven.

Couperin schreef zijn *Leçons de Ténèbres* werkelijk buitengewoon menselijk en dicht op de huid van de emotie. De wijze waarop hij de bittere angst die spreekt uit de teksten van Jeremia toonzette was voor die tijd uniek. De eerste twee delen zijn geschreven voor solostem, de laatste is een duet.

In het zeventiende-eeuwse Frankrijk gingen de Klaagliedcomposities een eigen leven leiden onder de titel *Leçons de Ténèbres*.

De componisten leefden zich uit in lange, melismatische, vocale lijnen, vaak gebaseerd op de middeleeuwse Gregoriaanse gezangen die vooral werden gebruikt voor de zogenaamde 'incipits', de Hebreeuwse letters waarmee ieder vers van de Klaagliederen begint.

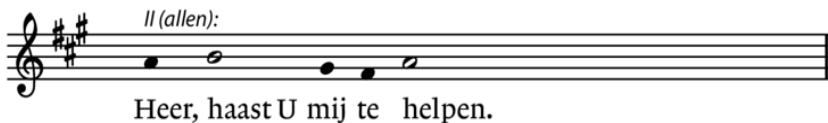
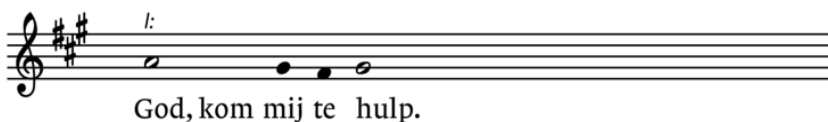
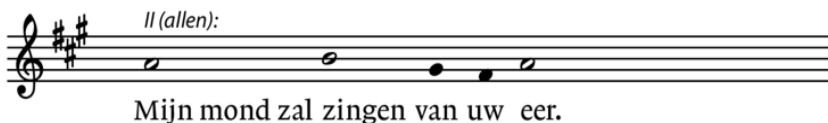
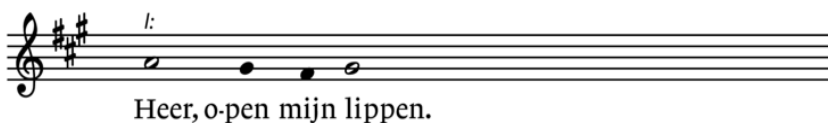
Orgelspel O Mensch Bewein' Dein' Sünde Gross, BWV 622 J.S.Bach

- tijdens orgelspel kunt u zich in sfeer en rust voorbereiden op de viering -

Woord van welkom

Stilte

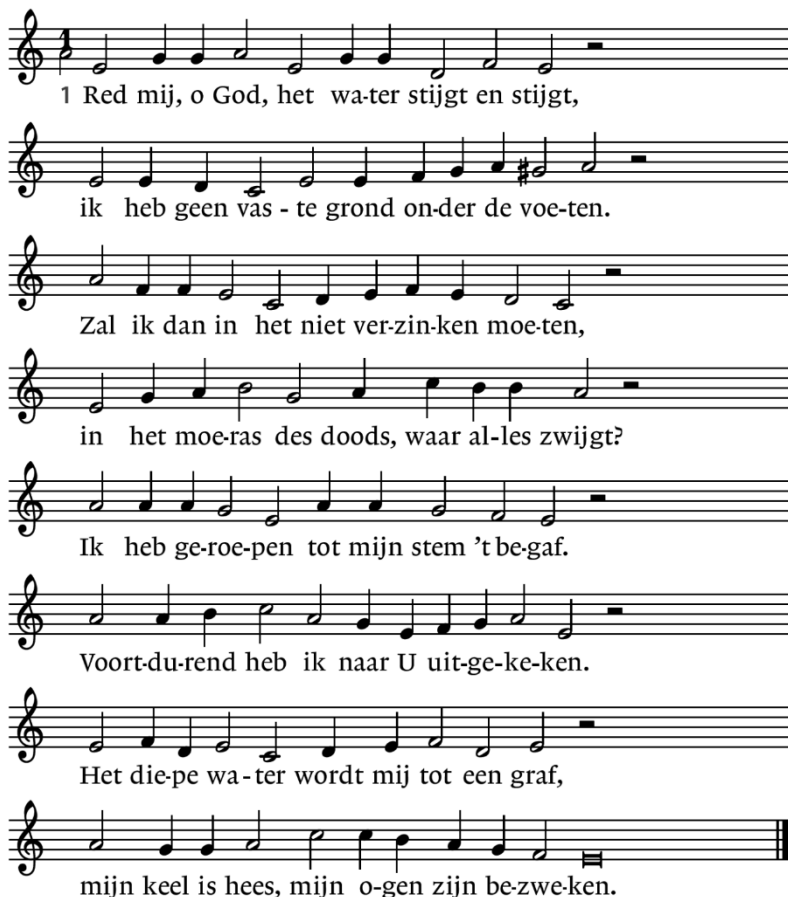
Openingsvers en Lofprijzing Lied 190 a *(wij gaan staan)*

Gebed

(wij gaan zitten)

Lied Psalm 69: 1,3

1 Red mij, o God, het wa-ter stijgt en stijgt,
ik heb geen vas - te grond on-der de voe-ten.
Zal ik dan in het niet ver-zin-ken moe-ten,
in het moe-ras des doods, waar al-les zwijgt?
Ik heb ge-roe-pen tot mijn stem 't be-gaf.
Voort-du-rend heb ik naar U uit-ge-ke-ken.
Het die-pe wa-ter wordt mij tot een graf,
mijn keel is hees, mijn o-gen zijn be-zwe-ken.

3 Het is om U dat ik word afgeweerd,
om U draag ik het brandmerk van de schande,
verbroken zijn de broederlijke banden,
de ijver voor uw huis heeft mij verteerd.
De smaad van wie U smaadt kwam op mij neer
en met de vinger word ik nagewezen.
Mijn rouw en tranen keren tot mij weer.
In aller oog moet ik verachting lezen.

Een kaars wordt gedoofd

Lezing Klaagliederen 1:1-5

Muziek : Première leçon

Incipit lamentatio Ieremiae prophetae

Aleph. Quomodo sedet sola civitas plena populo! Facta est quasi vidua domina gentium; princeps provinciarum facta est sub tributo.

Beth. Plorans ploravit in nocte, et lacrimae ejus in maxillis ejus: non est qui consoletur eam ex omnibus caris ejus; omnes amici ejus spreverunt eam, et facti sunt ei inimici.

Ghimel. Migravit Juda propter afflictionem, et multitudinem servitutis; habitavit inter gentes, nec invenit requiem: omnes persecutores ejus apprehenderunt eam inter angustias.

Daleth. Viae Sion lugent, eo quod non sint qui veniant ad solemnitatem: omnes portae ejus destructae, sacerdotes ejus gementes; virgines ejus squalidae, et ipsa oppressa amaritudine.

He. Facti sunt hostes ejus in capite; inimici ejus locupletati sunt: quia Dominus locutus est super eam propter multitudinem iniquitatum ejus. Parvuli ejus ducti sunt in captivitatem ante faciem tribulantis.

Jerusalem, convertere ad Dominum Deum tuum.

Klaagliederen 1:1-5

Hier begint het klaaglied van de profeet Jeremia

א Ach, hoe eenzaam zit ze neer de eens zo volkrijke stad; Als weduwe blijft ze achter, die heerste over de volken. De vorstin der gewesten moet slavendienst verrichten.

ב De hele nacht weent ze en snikt ze, stromen de tranen over haar wangen. Van al haar minnaars is er geen die haar komt troosten; Al haar vrienden laten haar vallen. Ze zijn haar vijanden geworden.

ג Ontvolkt is Juda door ellende en harde slavernij; Onder de heidenen moet ze wonen, en vindt geen rust. Al haar vervolgers achterhaalden haar, en dreven haar in het nauw.

ד De wegen van Sion treuren, want er zijn geen feestgangers meer; Al haar poorten liggen in puin, Haar priesters zuchten, de maagden zijn onteerd. Terneergedrukt is ze, vol bitterheid.

ה Haar verdrukkers zegepralen, haar haters juichen, want de Heer heeft haar in jammer gestort om haar talloze zonden; Haar kleine kinderen zijn in ballingschap weggevoerd, voor de ogen van hun onderdrukker.

Jeruzalem, bekeer u tot de Heer, uw God.

Lied Psalm 70

1 Haast u om mij te red-den, God!

O Heer, doe uw ver - los-sing da - gen.

Maak hen be-schaamd die mij be - la - gen.

Drijf met de spot - ters zelf de spot.

Ver - los, o Heer, mij uit de han - den

van wie mij naar het le - ven staan.

Doe Gij het la - chen hun ver - gaan,

dan vluch - ten zij voor ei - gen schan - de.

- 2 Laat die U zoeken in hun nood
verheugd een vrolijk lied beginnen.
Laat allen die uw heil beminnen
voortdurend zingen: God is groot!
Maar ik ben arm, zie mijn ellende.
Haast u tot mij, bevrijd mij, Heer!
Gij zijt mijn hulp, toef niet te zeer,
maar spoed u om mijn lot te wenden.

Een kaars wordt gedoofd

Lezing: Klaagliederen 1:6-9

Muziek: Deuxième leçon

Vau. Et egressus est a filia Sion omnis decor ejus; facti sunt principes ejus velut arietes non invenientes pascua, et abierunt absque fortitudine ante faciem subsequentis.

Zain. Recordata est Jerusalem dierum afflictionis suae, et praevaricationis, omnium desiderabilium suorum, quae habuerat a diebus antiquis, cum caderet populus ejus in manu hostili, et non esset auxiliator: viderunt eam hostes, et deriserunt sabbata ejus.

Heth. Peccatum peccavit Jerusalem, propterea instabilis facta est; omnes qui glorificabant eam spreverunt illam, quia viderunt ignominiam ejus: ipsa autem gemens conversa est retrorsum.

Teth. Sordes ejus in pedibus ejus, nec recordata est finis sui; deposita est vehementer, non habens consolatorem. Vide, Domine, afflictionem meam, quoniam erectus est inimicus.

Jerusalem, convertere ad Dominum Deum tuum.

Klaagliederen 1:6-9

I Volkomen van haar schoonheid beroofd is de dochter van Sion. Haar vorsten zijn als rammen die geen weideplaats vinden, ze gaan ten onder krachteloos voor wie hen opjaagt.

τ Jerusalem herinnert zich de tijd van haar ellende en nood: al de begeerlijkheden die zij bezat in de dagen van weleer toen het volk in de handen viel van de vijand, en niemand haar te hulp kwam; De vijanden zagen haar, en spotten met haar sabbatten.

n Gezondigd heeft Jerusalem, zwaar gezondigd; Daarom is ze gaan wankelen ; Die haar vroeger vereerden, verachten haar nu. Ze hebben haar schande gezien; Ze zucht, keert zich om en wendt haar gelaat af.

υ Van top tot teen is ze besmeurd: nooit had ze zo'n einde voorzien. Peilloos diep zinkt zij weg; Niemand is er, die haar komt troosten. Ach Heer, zie mij aan in mijn nood, de vijand triomfeert!

Jeruzalem, bekeer u tot de Heer, uw God.

Lied Psalm 71: 1,2,12,14

1 Heer, laat mij schui-len in uw hoe-de,
be - geef mij niet, o God,
maak nim-mer mij ten spot.
Leid in uw trouw mijn weg ten goe - de,
ver - leen mij uw na - bij - heid
en stel mij in de vrij - heid.

2 Wees mij een burcht, waarheen ik vluchten,
waarin ik nacht en dag
mij veilig bergen mag.
Mijn rots, bij U is niets te duchten,
Gij hebt in al mijn noden
redding en heil geboden.

12 Gij die mij onheil en veel noden
deed zien, Gij laat mij niet
in donker en verdriet.
Gij hebt het dodenrijk geboden
mij heelhuids weer te geven,
Gij wilt dat ik zal leven.

14 Ja, mijn verlost hart zal juichen
en met mijn lippen saam
verheffen 's Heren naam.
Mijn tong zal van uw trouw getuigen,
mijn lied zal hen beschamen
die mijn verderf beramen.

Een kaars wordt gedooft

Lezing: Klaagliederen 1:10-14

Muziek: Troisième leçon

Jod. Manum suam misit hostis ad omnia desiderabilia ejus, quia vidit gentes ingressas sanctuarium suum, de quibus praeceperas ne intrarent in ecclesiam tuam.

Caph. Omnis populus ejus gemens, et quaerens panem; dederunt pretiosa quaeque pro cibo ad refocillandam animam. Vide, Domine, et considera quoniam facta sum vilis!

Lamed. O vos omnes qui transitis per viam, attendite, et videte si est dolor sicut dolor meus! Quoniam vindemiavit me, ut locutus est Dominus, in die irae furoris sui.

Mem. De excelso misit ignem in ossibus meis, et erudit me: expandit rete pedibus meis, convertit me retrorsum; posuit me desolatam, tota die moerore confectam.

Klaagliederen 1 : 10-14

⌚ De vijand heeft zijn hand gelegd op alles wat haar dierbaar was; ze heeft moeten aanschouwen, dat de heidenen haar heiligdom binnentrokken, al hadt Gij hun de toegang tot uw gemeente ontzegd.

⌚ Al het volk loopt zuchtend te zoeken naar brood; ze geven hun schatten voor spijs om hun ziel te doen herleven. Ach Heer, zie toch en merk op hoe diep vernederd ik ben!

⌚ O, Gij allen die mij voorbijgaat op de weg, kijk goed en zie, of er een smart is gelijk aan mijn smart. Want Hij heeft mij als de wijngaard gesnoeid, gelijk de Heer gesproken heeft, op de dag van zijn brandende toorn.

⌚ Uit de hoge heeft Hij een vuur geslingerd in het diepst van mijn gebeente; Hij heeft een net voor mijn voeten gespannen, mij achterover gestort; mij tot vertwijfeling gebracht, de ganse dag

Nun. Vigilavit jugum iniquitatum
 mearum; in manu ejus convolutae
 sunt, et impositae collo meo.
 Infirmata est virtus mea: dedit me
 Dominus in manu de qua non potero
 surgere.

*Jerusalem, convertere ad Dominum
 Deum tuum.*

ziek gemaakt.

3 Zwaar drukt het juk van mijn
 zonden. Hij heeft het met eigen
 hand mij heeft opgelegd; Het drukt
 op mijn nek. Mijn kracht is
 gebroken. De Heer heeft mij
 overgeleverd in de hand waaruit ik
 niet zal kunnen opstaan.

*Jeruzalem, bekeer u tot de Heer, uw
 God.*

Lied 598 (NL) 5x gezongen

'Als alles duister is'

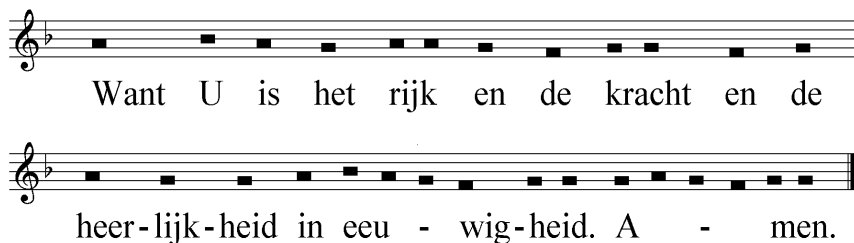
Taizé

Als al - les dui - ter is, ont - steek dan een
 lich-tend vuur dat nooit meer dooft, vuur dat nooit meer
 dooft. Als al - les dui-ter is, ont - steek dan een
 lich-tend vuur dat nooit meer dooft, vuur dat nooit meer dooft.

Gebeden

Allen: Onze Vader

Onze Vader die in de hemelen zijt,
uw naam worde geheiligd, uw rijk kome,
uw wil geschiede gelijk in de hemel
alzo ook op aarde;
geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren,
en leid ons niet in verzoeking
maar verlos ons van het kwade

Gedicht

Stille Zaterdag

ik weet niet
wie of wat
er weg is uit de stad;
de vreugde,
of die man wiens naam
op ieders lippen ligt.

Ik hou het op de zwaartekracht.

De vrouwen die langslopen
in de straat buigen het hoofd,
maar hun tranen vallen
naar de hemel toe.

Zelfs de stenen
lijken lichter
en de stilte
die men doods noemt
jubelt van nieuw leven.

Ik weet niet
wie of wat
er weg is uit de stad;
de tranen, het bloed
van die man wiens naam
op ieders lippen ligt.

Ik hou het op de zwaartekracht.
(Mc. 16:1-8)

Anton de Wit

Lied 818 'Niet is het laatste woord gesproken'

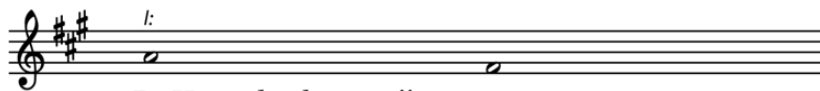
1 Niet is het laat-ste woord ge - spro - ken,
er klinkt een lied, al is het nacht.
On - ze-ker gaan wij, lot - ge - no - ten,
op weg met wie ons sa-men-bracht.
Wat ko-men zal is nog ver - bor - gen,
God weet wat ons te wach-ten staat:
het stil - le licht, een nieu-we mor - gen,
waar-mee ik mij ver - zoe - nen laat.

The musical score is written on eight staves in G major (one sharp) and 3/2 time. The melody is simple and hymn-like, with lyrics written below each staff. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/2 time signature. The lyrics are: '1 Niet is het laat-ste woord ge - spro - ken,'. The second staff continues: 'er klinkt een lied, al is het nacht.' The third staff: 'On - ze-ker gaan wij, lot - ge - no - ten,'. The fourth staff: 'op weg met wie ons sa-men-bracht.' The fifth staff: 'Wat ko-men zal is nog ver - bor - gen,'. The sixth staff: 'God weet wat ons te wach-ten staat:'. The seventh staff: 'het stil - le licht, een nieu-we mor - gen,'. The eighth staff ends with a double bar line: 'waar-mee ik mij ver - zoe - nen laat.'

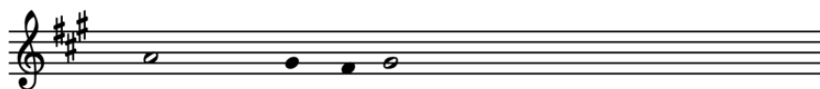
2 Wie als het water uitgegoten
de dorre grond tot bloeien brengt;
wie als de dauw daalt in de morgen
en schepping teer met licht doordrenkt,
leeft niet vergeefs, gaat niet verloren
in duisternis van niemandsland.
Een naam klinkt in het wuivend koren:
belofte van het nieuwe land.

Zegenbede Lied 190a *(wij gaan staan)*

I:

De Heer schenke ons zijn ze-gen,

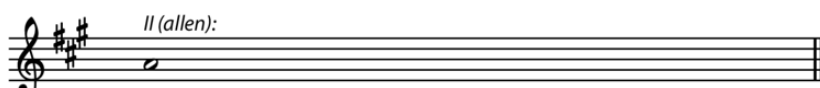

Hij beware ons voor onheil

en ge-leide ons tot eeu-wig leven.

II (allen):

Amen.

(wij gaan zitten)

Orgelspel

(in stilte verlaten we de kerk)

Bij de uitgang is er gelegenheid om bij te dragen aan de kosten voor deze muziekvesper.

VOOR UW BIJDRAGE AAN DE MUZIEKCOLLECTE
KUNT U OOK DEZE QR-CODE GEBRUIKEN

OF STORTEN OP IBAN NL 37 INGB 0002 9483 48
t.n.v. commissie muziekdiensten Ev.-Lutherse kerk.

Hartelijk dank voor uw bijdrage!

Aan deze viering werkten mee:

Voorgangers: ds. Berend Borger, ds. Nick Everts en ds. Susanne Freytag

Ouderling en lector: Erica Greiner

Diaken: Beate Kurth

Cantor-organist: Robert Koolstra

Ensemble: Johannette Zomer, sopraan

Tanja Obalski, sopraan

Marieke Tuin, Viola da gamba

Robert Koolstra, klavecimbel

Vieringen Paasmorgen 5 april

Lutherse kerk:

10.00 uur Paasontbijt in de Lutherzaal

11.00 uur Kleurrijke dienst ds. Susanne Freytag

Een kleurrijke dienst, waarin we het verhaal van de Emmaüsgangers horen. Twee volgelingen van Jezus verlaten teleurgesteld de stad en gaan naar huis, naar Emmaüs. Ze geloven niet in een opstanding van Jezus. Maar onverwacht worden ze op andere gedachten gebracht. Na afloop worden er voor de kinderen - zoals inmiddels traditie is - weer eitjes in de kerk verstopt.

Doopsgezinde kerk:

10.00 uur Paasdienst & brunch ds. Nick Everts

Paasmorgen – een moment van nieuw begin

We beginnen de ochtend met een lied, het binnen brengen van de nieuwe kaars en een gezellige paasbrunch. Ondertussen horen we een verhaal over opstanding en nieuw leven.

Remonstrantse kerk:

10.30 uur Kerkdienst Eerste Paasdag ds. Berend Borger

De volgende muziekdienst in de Lutherse Kerk:

zondag 17 mei om 10.00 uur.

Vocaal Ensemble Aquilo zingt muziek van Sweelinck, Purcell en tijdgenoten.

Voorganger: ds. Susanne Freytag.

**Wilt u op de hoogte gehouden worden van de
cantatediensten in de Lutherse Kerk?**

Scan deze QR-code en schrijf u in voor de mailinglist.